

EGY ÉLETEM,

EGY HALÁLOM

Belvárosi pláza, 10 óra.

Temetkezési vállalkozó. Régen savanyú ábrázatú, vizenyős szemű, sötét öltönyös, középkorú férfiakat képzeltünk magunk elé. Hol van az már!

Néze, egy biztos pont van az életben, a halál. Munkám mindig lesz. Amit szeretek benne, az a kreativitás szinte korlátlan lehetősége – kezd bele történetébe Kovács Krisztina. – Majd húsz éve annak, hogy elkezdtem dolgozni a Budapesti Temetkezési Intézetnél. Akkor oda bejutni még csak protekcióval lehetett. Ma már önállósítottam magam. Örömmel mondhatom, sokan megkeresnek, Tudják rólam, nincs kérés, amit ne tudnék teljesíteni.

Anyám a nyakamban

Miközben beszélgetünk, megérinti a nyakamban lévő medált. – Kegyeleti ékszer ez is. A hamvakat beleépítjük egy speciális anyagba, elegáns ékszert formálunk belőle.

Nyáron divat hajóról vízbe szórni a hamvakat. Különösen így van ez, ha valakinek, mondjuk, a vízi sportok voltak a kedvencei. Én minden szükséges engedélyt elintézek. Legjobban a Dunaföldvárt szeretem. Mármint hogy a hajót. Jó a csapat. Sokan a fedélzeten tartják a halotti tort is, amelyhez ki lehet választani a zenét, mondjuk, amit az elhunyt szeretett. Ilyenkor természetesen mások a virágok, hiányoznak a hatalmas koszorúk, az urna formájához igazodik a kis párna, amit egy picit virágkompozíció ölel körbe.

– *Egyre többen hamvasztatnak.*

– Mert drága a sírhely és a koporsós temetés, különösen Budapesten. Több száz-

ezerre rúghat. Ezen kívül sokan már nem akarják, hogy a gyerekeiknek kötelező feladat legyen halottak napján kijárni a temetőbe.

– Sokan kétkednek abban, hogy a szeretők hamvai kerülnek az urnába.

– Ezt ma már többlépcsős, nagyon szigorú és higiénikus eljárás keretében ellenőrzik. Szinte kizárt a csere. Van, aki a hamvakat elülteti a kertjébe, mondjuk egy lebomló anyagú bio virágtartóba. Amiből aztán kinő egy szép virág... Ez az igazi újjászületés. Mások otthon, a szekrény tetején tartják. Ilyenkor persze előfordul, hogy leveri a macska, vagy eltörik, amikor leporolják. A repülőgépről történő és a drónos szórás is kezd hétköznapivá válni. Mindehhez természetesen engedélyt kell kérni, de megoldható legálisan. Budapest bizonyos területein nem engedik. A temetőn kívüli elhelyezés sem számít különleges kérésnek.

Kegyeleti emlékerdő

Miközben egy felmérés szerint országos átlagban hatvan százalékos a hamvasztás aránya, Budapesten és a vidéki nagyvárosokban 70-90 közötti. Olykor az altemplomban, az osszáriumban helyezik el a hamvakat, ahol több elhunytéival együtt, megszentelt helyen őrzik.

Új fogalommal ismerkedtünk meg Európában a közelmúltban. Ez a kegyeleti emlékerdő. Természetes környezetben (parkban, erdőben) kijelölt terület. Német eredetű szókásról van szó, 1992-ben történt az első ilyen szórás. Ueli Sauter erdőtulajdonostól ered az ötlet, aki a saját erdejében kiválasztott egy számára kedves fát, annak a tövében szórták szét a hamvait halála után. Később az örökösök megadták ezt a lehetőséget másoknak is. Több helyen van ilyen.

A környezetbarát gyakorlat terén Nagy-Britannia vezet, a brit jogszabályok a zöld temetéseknak kedveznek. Svédországban az új sírkerteket erdőben vagy azok közelébe tervezik, kifejezve az ember és a természet örök kapcsolatát. A sírok elszórtan fekszenek a fák között. A vallás mintha már nem nyújtana elég vigaszt, az élők (és a holtak) inkább a fák, a bokrok, virágok gyógyító erejében, megnyugtató közelségében bíznak.

Akik az urnatemetés mellett döntenek, azok közül sokan a kis sírkő egyéni megtervezését választják – tudom meg egy Svédországban élő ismerősömtől. A hozzátartozóknak egyre fontosabb, hogy a halott egyéniségét így fejezzék ki, s őrizték meg. Ma már elég gyakori, hogy a sírkövön az elhunyt kedvenc futballcsapatának az emblémája szerepel, vagy hobbijának szimbóluma, például egy tangóharmonika vagy egy gitár.

A koporsós temetések eközben egyre személyesebbek és művésziek. *Emma Netterberg* például arra specializálta magát, hogy egyedi koporsókat készítsen temetkezési cégek számára. Ez a különös művészeti ág úgy került hozzá közel, hogy először néhány hozzátartozó és barát koporsóját tervezte meg. Később egyre többen kezdték felkérni arra, hogy vállaljon „koporsódesign”-t. Négy fő téma köré csoportosulnak a motívumok: a tenger, a természet, a klasszikus és a népi irányzatok.

Az egyik vállalat felkérte a híres üvegtervezőt, *Ulrica Hydman-Vallient*, aki sok éven át a világhírű Kosta Boda üvegyárnak volt a művészi vezetője, hogy alkosson izgalmas külsejű koporsókat. Az együttműködésnek élénk sikere lett. Kedvelt az Angelbox is, ami egy rózsaszín koporsó, fehér angyalszárny-szerű fogókkal az oldalán, ez *Niklas Brodd* alkotása, és nem csak a fiatalabbak körében használatos. A negyvenes évek végén és az ötvenes évek elején született svédek már megszokták, hogy nem csak az életüket, hanem a halálukat (és olykor annak idejét) is megtervezhetik.

Svédországban a – nem hivalkodó, nem több tonnás márvány – sírkövek katonás sorban állnak, köztük a sétányok egyene-

sek. Nem kell botladozni. Az ösvények kövel felszórva vagy fűvel beültetve. Szabályos közönként padok találhatóak (egyformák), és szépen metszett fák. Sehol egy PET palack, mosószeres flaska vagy egy kapával tekerő néni. Tíz méterenként telepítettek szerszám-tárolót, ahol kapa, gereblye, locsolókanna várja azt, aki használni szeretné. Ugyanitt sötétzöld, kúp alakú tölcserék várják a friss virágot. Ugyanúgy szelektíven lehet itt gyűjteni a hulladékot, mint bárhol máshol a városban. A temető egyik végében ingyenes, tiszta (rendszeresen takarított), papírral, szappannal, kéztörölővel felszerelt WC áll a látogatók rendelkezésére. A füves területeken a fű lenyírva, a sírkertet határoló sövény formára igazítva...

Az interneten örökké élünk

Ugye, találkoztak már olyan üzenettel, amikor – mondjuk – két éve elhunyt szerettünk születésnapjának megünneplésére figyelmeztet a Facebook? Nos, ez csak egy apró hiba, de nem ez a jövő. A közelmúltban mutatták be a magyar fejlesztésű szolgáltatást, amely lehetővé teszi, hogy az elhunyt sírhelyéhez érve az élettörténete, kedvenc versei, legszebb fotói megjelenjenek a hozzátartozó okostelefonján. A történelmi sírok esetében okulást kínálva a következő generációknak.

A rendszer két fő részből áll: az elhunyt síremlékén elhelyezendő eszközből és az ehhez kapcsolt, a www.lapidaris.com weboldalon elérhető online személyes adatlapból. Az eszközt a Hollóházi Porcelángyárban állítják elő, telefonunkat a kőhöz érintve megnyílik az elhunyt adatlapja, képeket, videókat, személyes adatokat, idézeteket és emlékeket láthatunk. Az adatlapok megnyitása NFC kommunikációra alkalmas készülék hiányában is egyszerűen megoldható, a Lapidaris

Együtt pihenni Buksival

Ausztriában összesen hárommillió állattartó van, Bécsben pedig minden második háztartásban él bejelentett házi kedvenc. A hűséges társakkal közösen eltöltött évek után sokan haló poraikban is együtt maradnának: a Friedhöfe Wien GmbH új típusú sírhelyekkel bővítette kínálatát. A jövőben közös síron osztozhatnak állattartók és kedvenceik.

„Az innovatív Bécs ezen a téren is követni kívánja az új trendeket. Örülök, hogy az állattartók kívánságait a Friedhöfe Wien megvalósította” – nyilatkozta Bécs városának tanácsosa, *Ulli Sima* a speciális temető átadóján. Az egy négyzetméteres egyedi urnahelyekben összesen nyolc állati vagy emberi urna helyezhető el. A házi kedvencek hamvasztása a Bécsi Állatkrematóriumnál igényelhető, a közös sírhelyek pedig 490 euróért tíz évre bérelhetők, s természetesen meghosszabbíthatók.

Kövön található link használatával. Egy kőhöz több, a sírhelyen örök nyugalomra helyezett elhunyt adatlapja tartozhat.

Az elhunyt adatlapjára feltöltött, a sírhelyről készült fotók alapján a rendszer automatikusan felismeri a síremlék pontos adatait, GPS koordinátáit. Így – akár a telefonunk segítségével – könnyedén megtalálhatjuk egy távoli rokonunk síremlékét akár egy számunkra ismeretlen temetőben is, feltéve persze, ha adott a szoftver és a hardver.

Irány a Tejút!

Ma tehát semmi nem lehetetlen, ami a halált illeti. Sokan azért hibernáltatják magukat töméntelen dollármilliókért, mert bíznak a majdani, akkor majd fejlettebb egészségügy által biztosított feltámadásban.

De ha nem vagyunk ennyire optimisták, akkor legalább holtunkban jussunk el az űrbe! Ha a Föld körüli pályára való kilövés a végső cél, az is megoldható. Az egyik internetes újság adta hírül, hogy másfél millió forintba kerül egy ilyen akció. A Holdat persze inkább a tehetősek engedhetik meg maguknak, ez ma már hárommilliónál kezdődik. Sokatmondó, hogy a cikkben a Tejút elhagyásának kalkulációja is szerepel: csekély négy millióból ez is kijön. Az efféle sajátos űrutazásokat egy amerikai cég szervezi. A rokonoknak ki lehet utazni a támaszponthoz, ha végig szeretnék nézni a kilövést. Állítólag ez az USA-ban már nagyon népszerű búcsúztatónak számít. Persze nem az összes hamvat juttatják az űrbe, csak néhány grammot, a többi sorsáról vagy az elhunyt vagy szerettei gondoskodnak.